76ste Jaargang — N° 49

Zaterdag 6 December 1930.

AANKONDIGINGEN.
Prijs per regel ..... fr. 1.00
Tusschen Allerlei- in Provincie nieuws ..... fr. 2.00
Vonnissen en doodsberichten ..... fr. 3.00

Kleine Aankondigingen :
van 1 tot 4 regels ..... fr. 2.50
Elke regel meer ..... fr. 0.50

Voor meer dan één inlasseching, prijs volgens akkoord.

Alle aankondigingen en mededeelingen moeten ons toekomen voor Donderdag middag.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG.

BUREEL EN REDACTIE :
Drukkerij COLLER
— (Naaml. Maatsch.) —
TONGEREN
Postcheks rekening n. 84865.
Telefoon 12

Abonnementprijs : fr. 12.50 per jaar.
Vooraf betaalbaar.
30 centiemen het nummer.

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen, moeten franco gedaan worden aan den uitgever.

De Economische Crisis

GAAT ZE LANG DUREN ?

We beginnen meer en meer de gevolgen te voelen van de crisis, die woedt in alle landen van de wereld. En als men weet dat er duizende werklooze arbeiders zijn, dan beseft men dat het geen lachmark is, te minder daar het opgegeven getal zeer verre hereden het werkenlijke blijft, gezien het enkel slaat op zulke werklieden die georganiseerd en aangesloten zijn bij een werkloozenfonds. En hoevele onder de arbeiders zijn er niet die er nooit aan dachten zich tegen dergelijke gebeurlijkheid te verzekeren ?

Wat zijn nu de oorzaken van dezen moeilijken tijd ?

Prof. Baudhuin, van het Economisch Instituut onzer Katholieke Hoogeschool, een erkende bovoegdheid, wijst er op dat er niet minder dan 150 tot 200 verschillige oorzaken zijn voorgebracht, waardoor economisten en anderen het ontstaan en het uitbreiden der crisis trachten te verklaren.

Volgens prof. Baudhuin is overproductie in ieder geval geen hoofdoorzaak. Het invoeren van maatschappelijke wetten is er voor niemendal tusschen. Het bewijs ? In de Verenigde Staten is de crisis tienmaal erger dan in onze streken, en daar werden nooit sociale wetten uitgevaardigd.

Is ze dan niet te wijten aan de revoluties en onlusten in China, Rusland, Indie, thans als afzetgebieden zoo goed als uitgeschakeld ? Mogelijk hebben die gebeurtenissen den toestand verscherpt, maar prof. Baudhuin merkt aan dat er ook wel crisissen uitbraken in tijden dat die landen breed openstonden voor onze nijverheidsproducten.

De ware oorzaak — de hoofdoorzaak — ligt erin bestaan : de voortbrengst mieste meer, daar niet al de producten even nuttig waren en zekere overschotten derhalve niet uit te wisselen waren. En om dit laatste door een voorbeeld aanschouwelijk te maken, voert prof. Baudhuin aan dat de voortbrengst van doodkisten snelter te beperken is dan deze van automobielen.

Wij lijden, inderdaad, door een oneevenwichtige productie, dewijl zij zekere markten voorzet in een maat welke niet overeenstemt met de behoeften der menschheid in 't algemeen.

* * *

Tenaandere, de huidige crisis is geen eenig verschijnsel. Uit een studie, gaande over een tijdperk van 120 jaar, schijnt te blijken dat dergelijke moeilijke toestand regelmatig werkteert na iedere zeven of elf jaar. En prof. Baudhuin herinnert dat ons land ware crisissen te doorworstelen had in de jaren 1873, 1885, 1891, 1900, 1907, 1913 en 1920. Al die crisissen volgden dezelfde lijn en ontwikkelden zich op dezelfde wijze als deze welke ons heden teisteert. Maar ze gingen voorbij, en na regen kwam weer zonneschijn.

Overigens, ons land is niet als in 1900 het beklapdpunt der crisis. Wij handhaven onzen uitvoer beter dan welk ander land ook ; wij, en Frankrijk, bieden het beste weerstand aan den moeilijken wereldtoestand, en dat veroorloft ons te hopen dat we er ook sneller van op zullen komen, en met de minste schade.

Wanneer ? Prof. Baudhuin wil zich niet doen gelden als profeet maar het ontwikkelen der crisis nagaande en de vorige crisissen vergelijkende met de huidige, denkt het Economisch Instituut van Leuven dat we het tijdperk der dalende lijn tezemoet gaan, en dat in 't begin van 1931 een stabilisatietijdperk zal aanvangen dat ta nelijk lang duren kan, wel een jaar ongeveer. Ook het beroemde Harvard Instituut, in de Verenigde Staten, voorziet dat de herstelperiode van langen duur zal wezen.

* * *

Prof. Baudhuin vraagt zich af wat er inmiddels kan beproefd worden om den huidigen toestand zooveel mogelijk te verhelpen.

Optreden van regeeringswege ? 't Heeft niet veel uitgehaald in Amerika.

Grootte werken aansteken ? 't Zou iets helpen, maar niet afdoende. Verzeten wij daarbij niet dat de openbare besturen zelf de eerste en grootste slachtoffers zijn van de crisis, daar hun gewone ontvangsten, ten gevolge van zakenstilstand en geldgebrek, op schrikwekkende wijze dalen.

Toch mag dit middel ter verzachting van den toestand niet uit het oog verloren worden — de openbare besturen moeten op dat gebied het uiterste doen wat in hunne macht ligt.

Er zijn lieden die, als heilmiddel, het verminderen der loonen aanbevelen. Prof. Baudhuin ziet in die methode niet het minste heil. De loonen verminderen staat gelijk met de koopkracht der massa te verminderen, en dan geraakt de voortbrengende nijverheid nog meer in het nauw. In sommige bedrijven, nochtans, kan een lichte vermindering aanvaard worden, als deze bij voorbeeld, die onlangs werd ingevoerd in het mijnwerkersbedrijf, bij gemeenzaam overleg tusschen patronen en werklieden. Maar aanzienlijke loonsvermindering is in geen geval wenschelijk.

Prof. Baudhuin besluit dat wij al onze krachten moeten insparnen om tot het einde te weerstaan aan de crisis. Hopden wij 't vol, dan zijn wij ook de eersten om te profiteeren van het herneinen der algemeene bedrijvigheid, wat een nieuw tijdperk van bloei zal inluiden.

't Akkoord. Maar intusschen moeten de werklieden, en de arbeidenden die op hunne beurt nog werkloos zullen vallen, toch geholpen worden. De verzekeringskassen zullen daar veel toe bijdragen. Maar niet iedereen kan daarvan genieten, om reden van deze of een andere omstandigheid. Hoe gaan die menschen en hun gezinnen de lange crisisperiode doorworstelen

Er zijn lieden die verkondigen dat liefdadigheid niet meer van dezen tijd 's. Welnu, we voorzien dat in de komende maanden dringend beroep zal worden gedaan op de liefdadigheid.

Ieder die iets voelt voor naastenliefde en zijn maatschappelijken plicht beseft, weze bereid dien plicht te kwijten.

ZEDELIJKHEID.

Wij hebben den indruk dat ons jonge volk zich groot waant met vloeken en tieren en ruwe woorden uit te kramen, met schorre en heesche stem ongemanierd te wezen, niets en niemand te ontzien en alles te durven. In den wedloop naar de verruwing en verstomping der publieke zeden blijven de meisjes niet ten achter. Schaamtegevoel en schroomvallige terughouding zijn meubels uit den ouden tijd — dat staat immers niet meer moderne.

Hoe gaarne denken wij aan onze heerlijke jongelingsjaren, toen we speelden en stoeiden naar hartelust. Hoe blijde zagen we uit onze kijkers als we een fijne grap hadden uitgestoken, want dat deed geen pijn en bleef binnen de perken der neftigheid. En nu ! Los van alle banden, en volle vrijheid op de straat, ook voor het driftenleven. Men moet er onbevangen kunnen flirten en nettes spannen voor de meisjes en ze helpen ongelukkig maken. En deze laatste zelf gaan toch zoo ruw om met de gaven van hart en geest en werpen ze te grabbel, zoodat het medelijden wekt.

Een degelijk meisje kan zoo'n zonnewarmte en licht toeveren op den weg der andere. Ja meisjes en vrouwen, al zijn uwe handen vereelt door 't naarstig werken, al draagt ge de sporen van zorg en kommer op uw gelaat, hoogst achtenswaardig zijt ge wanneer ge corbaar, deftig en vroolijk zijt. Uw hart is ijn besnaard met gevoelen en in denken. Ge zijt de engel van uw huis, de trots en troost van vader en moeder ! Maar slenbart en slingert niet langs de straat uw schande ten toon stellend, met blikken en gebaren, dan beklaar ik degene die oait zijne hand in de uwe legt ! En als g'uw eigen eer vertrapt, met dronken lummels nachtstempt en zedelooze liedjes zingt, ja, boven de andere uitkraait, dan zijt ge voor het huiszezin en deugdelijke familie niet zooveel van tel als 'n versleten schoen voor den voet.

Is 't geen gebrek aan opleiding van zedelijkheidsgevoel ? of afzijdige houding der openbare macht, die zich ontoereikend acht om in te grijpen ?

Hadden we maar een zedenpolitie die onafhankelijk mocht optreden en de andere agenten ter hulp roepen, waar 't noodig doet.

De tuberculose of witte pest is een zeer aanteekelijke ziekte, wie er van aangetast is behoeft licht en lucht, krachtige voeding en sanatorium. Nu, de pest van onzen tijd is de openbare ontucht : ons volk daarvan aangetast, behoeft verlichting, gezonde godsdienstige principeen desnoods peenkenremedies voor deze die door hun liederlijk gedrag de bacillen van zedeloosheid voortzetten in 't publiek.

Nieuwe dwaasheid der mode.

De Osservatore Romano schrijft :

Het is wel de modte waard om zich van alles wat mode en snobisme in hun dwaasheid uitdenken, op de hoogte te houden al was het alleen maar om er mee te kunnen lachen.

Thans is er weer wat nieuws.

Waartoe dienen de wenkbrauwen ?

Om het felle licht te verzwakken dat anders den gezichtzenuw zou kunnen beschadigen ? Om te verhinderen dat het zweet in de oogen dringt ? Om het gelaat van den mensch mooier te maken en de harmonie en uitdrukking te verloeren ?

Neen en nogmaals neen ! Volgens de nieuwste voorschriften van de barbaarsche mondaine dames mogen in de toekomst geen wenkbrauwen meer bestaan. Men zal den spot drijven met al degenen die nog zoo vermetel zijn wenkbraawen te bezitten.

Tot gisteren toe doden de elegante dames die geen volle wenkbrauwen hadden, alle mogelijke moeite om dit gebrek door een zwarte streep aan te vullen.

Intusschen mogen de navolgers van de nieuwe mode gerust op hun hoede zijn, waarschuwt een dokter. Wanneer zij eenmaal beroofd zijn van deze dubbele gordinnde — hetzij blond of donker — die de oogen beschermt en het gelaat haar karakteristieke uitdrukking verleent zal het gezicht zonder uitdrukking worden en de persoonlijke aantrekkelijkheid verliezen. Zij zullen er uit zien als poppen die bij heele series tegelijk vervaardigd worden.

Zeker zal echter de mode zonder wenkbrauwen wijken voor een andere grit die een triomf beteekent n.l. voor dazgene wat de pathologen de Heterstribofa noemen d.w.z. de mode waarbij het gezicht drie kleuren krijgt : een aparte kleur voor de wenkbrauwen, de wimpers en de haaren.

Waarom ook niet ? Op dat gebied valt er niets met zekerheid te ontkennen.

En de mondaine « heeren der schepping » ? Zullen zij het ook doen ?

BUITENLAND

ITALIE.

Tuberculose onder de geestelijkheid. — STEEDS GROOTERE UITBREIDING. — Naar de « Osservatore » meldt, breidt zich de tuberculose onder de Italiaansche geestelijkheid steeds meer en meer uit.

De vorst-aartsbisschop van Trente, Mgr Endrici, schenkt indertijd de « Villa Bellaria » in het bedplaatsje Arco, om ze in te richten als een sanatorium voor Italiaansche geestelijken, die aan tuberculose lijden.

Uit de necrologien der verschillende bisdommen blijkt, dat van 1908 tot in Italie 923 geestelijken aan longtuberculose en 78 aan een anderen vorm van tuberculose stierven.

Terwijl in het algemeen in Italie het aantal sterfgevallen onder tuberculose-lijders 8,7 pct. bedraagt, bedraagt dit aantal voor de Italiaansche geestelijken, die aan tuberculose lijden slechts 6,8 pct.

Dit percentage is echter zeer ongelijk over de verschillende provincies verdeeld. Bovenaan de statistiek staat Liguria met 12,7 pct. dan volgen Piemonte en Lombardie met 12,3 en 11,2 pct. en het Italie, Apulie en Basilicata met 3,8 pct.

AMERIKA.

Wolkenkrabbers. — Bij een onlangs in de Verenigde Staten gebouwen huizentelling is gebleken, dat de Unie heden ten dage 377 gebouwen van 20 verdiepingen en hooger bezit. Meer dan de helft dezer wolkenkrabbers bevindt zich te New-York.

Langen tijd stond het hoogtereecord op naam van het Woolworth-gebouw, dat 57 verdiepingen telt en 250 meter hoog is. Thans wordt het echter verreweg overtroffen door het Chrysler-gebouw, hetwelk 68 verdiepingen telt en welks toreespits niet minder dan 300 meter van den begannen grond verwijderd is.

Chicago was de eerste stad in de Verenigde Staten, die er zich op kon berooemen, dat zij een gebouw van 10 verdiepingen bezat. Het bedoelde gebouw werd in 1895 opgetrokken. Thans zijn er in de Unie 1718 huizen van tien verdiepingen, waarvan circa de helft te New-York, 419 te Chicago, 135 te Los Angeles en 120 te Detroit en Philadelphia.

Het hoogste hotel is het Waldorf Astoria Hotel, dat zich in het bezit van 54 verdiepingen verheugt en tusschen 2000 meter hoog is.

— **Een Jessnieden-luchtschip.** — Naar Kipa uit Oregon meldt, zullen de Jessnieden-missionarissen op Alaska een luchtschip in gebruik nemen, om hun verschillende missiestations te bezoeken.

Het luchtschip zal in Los Angeles starten en vandaar naar Seattle vliegen.

In Seattle wordt het op een stoomschip geladen en naar Alaska vervoerd.

In Holy Cross (Alaska) wordt reeds een landingsterrein aangelegd.

Het luchtschip kan als kapel, ziekenhuis, pastoraal en ambulance worden ingericht.

Wanneer het goed werkt kan het groote diensten bewijzen. Voorzeker zullen de lange missiereizen er aldus veiliger worden en meerig priesterleven voor een al te vroeg einde worden bewaard.

AUSTRALIE.

Een drama in de lucht. — WANHOPIGE PASSAGIERSTER. — De heer van een verkeerte vliegtuig dat te Sydney van het Meer-of-Bergbeld vertrokken was, zag zich onder weg genoodzaakt met zijn vrouw op te doeken tegen eene vrouw, die zich op zijn zijster aan boord gebonden was en die zelfmoord wilde plegen. Toen het toestel een hoogte van 200 meters was, bemerkte de heer dat de vrouw pogingen deed om over de leuning heen te klimmen om de haar bemeden te springen. Toen de man van de eene hand de vrouw vasthield, om haar uit de gevarenzone te houden, gaf hij met de andere hand den motor, om de vrouw te grijpen.

Plotseling sprong de passagiers-vrouw overeind, viel den heer aan en wilde de benzinetank breeken. Een nieuw gevecht volgde : de heer kon zich slechts van eene hand bedienen, maar gelukte er toch, dankzij de vrouw met een zwaardslag in de te bedwelmen. Dan zocht hij een zwaarlijk bedingsterrein en daalde in snelle afvlucht naar beneden.

CHINA

De toestand. — De burgeroorlog voert haring ten einde. Wuchow is door de Tsjang-Kai-Sjek de overwinning. Volgens de officieele opgave, de schade is groot de waarlijk blijft, hoeveel deze zijn nog niet vastgelegd aan de toestanden en aantal dooden en 60.000 gewonden. De opgewonden zoeken Europa dooden en kwetsten bijeen. Buiten deze cijfers blijven dan nog de soldaten Chinezen, die in de dooden en gewonden verwoeste stukken, die honderdtal stierven.

De plannen van generaal Tsjang-Hsue-Liang, die met zijn troepen het Noorden van China bezet, en geschatten de tweede October nog 11 miljoen aan zilveren Mandjoerijsche munt, worden schijnt geen beuden. Eerst in de Lente van 1931 zullen ze bekend worden, daar de van de dagen gedurende den Winter verdeelt zijn.

Nooitmin 100 miljoen Tsjang-Kai-Sjek, de verde algemeen verwachting van Nanking, Tsjang-Tsjoe-Lin, Tsjang-Tsjoe-Lin, Wu-Pei-Fu, Sun-Sjoe-Wen en de andere heren die de regering van Peking, trachten zich te ontdoen van Tsjang-Kai-Sjek, wordt de oorzaak van een communistische beweging gemeld. Noordelijk China wordt door het Rode Gevaar bedreigd.

De Staatsamenwerkstel van Peking, hoeft bij gebrek aan fondsen, nog altijd haar cursussen niet hervatten. De [illegible] verstreken zijn alle sedert 11 dagen [illegible]

De katholieke hoogeschool der Benedictijnen gaat goed vooruit : 600 studenten liepen zich inschrijven. De hoogeschool der Jezuieten te Tientsin, telt meer dan 100 studenten.

— Volgens de laatste berichten van Shinkiang (oost Kaukasus) waren in Februari 1930 Mgr. Verjaja [illegible] van de Nestorianen door de Mohammedanen benden uitbeen. Het [illegible] generaal Tsjang-Mo-Sjan, [illegible] van Kaschgar, de hoofdstad der Mohammedanen, [illegible] der Siberiaanen te Shinkiang, [illegible] der katholieken. De gevolgen hiervan [illegible] veel [illegible] bleef [illegible] graf van Mgr. Verjaja stuiven.

Een rondschrijven van den Schoolinspecteur der Provincie Kantong. — Alhoewel de [illegible] [illegible] godsdienstig [illegible] strijd [illegible] [illegible] [illegible]